

ЗА БЪЛГАРСКАТА СВЯТОСТ И ПАМЕТТА

"... почитаме Неговите светци със слова, с писания, с чествувания, с жертви, с храмове, с изображения, като се покланяме Нему и Го почитаме като Бог, а тях почитаме като Негови истински служители."

Из "Съборно определение на Православието" на VII Вселенски събор

Първите мъченически жития се раждали от паметните бележки, които изпращали поместните църкви до християните от други градове на Римската църква. В тях те известявали подвизите на мъчениците във вярата и вдъхвали сили на своите братя и сестри в предстоящите изпитания. Живите се удивлявали на търпението на мъчениците и го имали за пример.

Подобни послания отправят българските възрожденски календари, около 90 на брой. Когато ние търсим истината за българската святост, всички текстове имат стойност, включително и те.

Преди 133 години Христо Ботев издава и разпространява **"Календар за година 1875"**, който представлява лист за окачване на стената с образа на Хаджи Димитър и Ботевата песен за него.

Под ограничителната рамка пише: *"Цената му е ½ франгъ"* и *"Издател Хр. Ботйовъ"*. Календарът е поместен като особена ценност в неговите **"Съчинения"**, издадени в София през 1907 г. под редакцията на дъщерята на поета Иванка Хр. Ботева.

В него, наравно с общоправославните и известните български светии, са включени от Ботев имена на мъченици от епохата на турското робство, които вече са забравени. Това са българи, вероятно съвременници на поета, които с живота си са отстоявали своята християнска вяра и българска народност.

Обидно е, че техните потомци са ги забравили. Кой днес знае за:

1. II. (нов стил) *"Ангелъ воинъ бълг."* (правописът е както в оригинала)

25. II. *"Ивань, постр, отъ турците"*

17. III. *"Ивань Лозенски"*

19. III. *"Димитрий Нови, пострадалъ от турците"*

30. III. *"Св Никола Габровски, който пострада за народътъ си"*

30. IV. *"Паметъта на Свищовските мъченици, които са пострадали за народътъ си"*

27. V. *"Стоянь изъ Етрополе"*

8 юни *"Мъч. Нешо изъ Троянь"* (Християните от Троян и околността отдавна трябваше да са проучили този мъченик. Така те поне малко ще отмият от позора на дедите си, описани от Захари Стоянов в "Записки по българските въстания" като предатели.)

15 юни *"Св. Мъченикъ Кралъ Георги Шишманъ"*

8 юли *"Манасия Габровски"*

27 юли. До Св. Седмочисленици е записано име, което не можах да разчета *"... тий Калоферски"*

9 авг. *"Мъч. Цвятко и Никола"*

19 авг. *"Боянь Велешки"*

3. IX. *"мъч. Павле Видински"*

8. IX. *"мъч. Атанась Дудинъ"*

28.IX. *"Марко Български"*

29.IX. *"Райна Българска"*

5.X. *"дядо Триндафилъ мъч. Бъл."* (Очевидно не е известният Св. Трендафил Старозагорски, който е умрял 18-годишен.)

4.IX. *"Иванъ Девенски"*

13.XI. *"Климентъ Велешки"*

16.XII. *"15000 бълг. мъч., ослепени от гръците"*

В Ботевия календар са включени някои известни имена на борци за народна свобода:

17.II. *"памятта на умрелите в Деаръ Бекиръ"*

5. III. Ангел Кънчов

9.III. *"св. 40 мъченици и Васил Левски мъч."*

25.III. Благовещение, *"братия К. И Д. Миладиновци, родомъ изъ Струга"*

24.IV. *"память за бълг. спасение отъ гръците"*

30 юли *"Великомъч. Стефанъ Караджа"*

5 авг. *"Великомъч. Хаджи Димитаръ Асенйовъ"* (изписано е с главни букви)

30.IX *"Св. Ангелъ Воевода"*

На 25.I. в Ботевия календар се чествува – ведно със св. Григорий Богослов – паметта на Марко, архимандрит Преславски, средновековен български епископ. Под турско владичество народът ни е развил почит към него и през XIX в. Св. Марко Преславски е чествуван почти навсякъде по българската земя, включително и с изображения. В *"История Славянобългарска"* Св. Паисий Хилендарски го е записал под номер 23 в Списъка на българските светии: *"Св. Марко, Преславски митрополит. Той пренесъл мощите на преподобната наша майка Параскева от Епиват в Търново. Бил велик със светия си живот и усърдие и починал на своя престол в Преслав."*

Днес Св. Марко Преславски е почти напълно забравен.

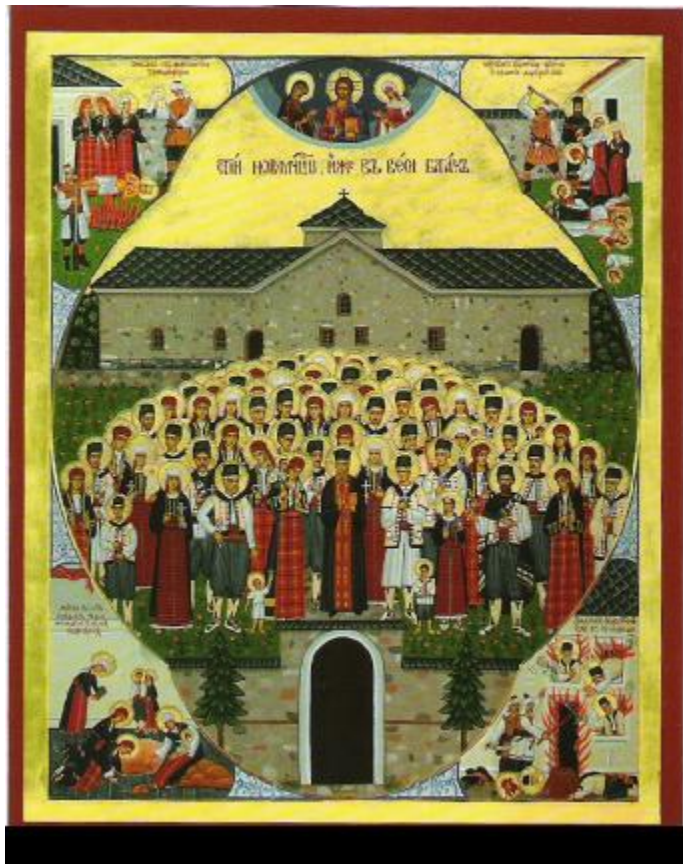
В съвременния църковен календар са вписани имената на 26 български новомъченици. Средно по 5 на век турско робство. Какво толкова! Така тезата за османското *"цивилизовано присъствие"* по нашите земи се оказва напълно защитима. Но истината е, че няма място по българската земя, където да не се е проливала мъченическа кръв. Нашите деди са имали избор – могли са срещу кат нови дрехи и материални облаги да приемат исляма и да си спестят теглото. Някои са го направили, правят го и днес.

Тук вероятно някой мъдруващ лицемер възпитано ще обясни, че Църквата е отредила Втората неделя след Петдесетница за почитане на всички български светци – знайни и незнайни.

Светата Българска православна църква има промисъл за всички свои чеда. Но какво са свършили онези, които според Евангелието трябва да бъдат *"спомощници на Истината"* и *"съработници на Бога"*?

От отпечатването на Календара на Ботев до днес са се сменили около 4 поколения. Споменът за изписаните в него мъченици е напълно избледнял, но е възможно в нечия родова памет той да е още жив.

"Блажени са гонените заради правда, защото тяхно е Царството небесно". На безразличните ще бъде ли простено?

Икона на баташките новомъченици, нарисувана от сестри на манастира "Света преподобномъченица Велика княгиня Елисавета" в Етна, Калифорния, САЩ, 2005г. В православния календар за 1877г., съставен от Драган Манчев пише: "Баташки мъченици (5000), пострадали на 23-ти април 1876г." ... "Да не търсим мъжете си, който, за да не станат турци, та да загубят душите си както искаха кръвниците, по-добре се предадоха да ги изсекат на сечник като свети мъченици"-Из "Изложение на батчанки до представители на европейски сили". От 3ти януари 1877г."- В "Положение на българския народ под турско робство", С., 1953г. с. 354.

Валя Христова